

OBSAH

SLOVO ÚVODEM	9
1. PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ	11
1.1 Systém pedagogicko-psychologického poradenství	11
1.2 Proč se stále učit?	13
1.3 Spolupráce	14
2. ZVLÁŠTNOSTI DĚTSKÉ PORADENSKÉ PÉČE	15
2.1 S kým vlastně budeme pracovat?	15
2.2 Jak vyšetření zahájíme?	16
2.3 Co bychom měli před vyšetřením vědět?	16
2.3.1 Anamnéza	16
2.4 Jak vyšetření ukončíme?	19
3. ZVLÁŠTNOSTI PORADENSTVÍ PRO HENDIKEPOVANÉ	21
3.1 Nejdůležitější psychologické poznatky o těžce zdravotně postižených dětech a jejich rodinách	22
3.2 Vliv zdravotního postižení na vývoj dítěte	23
3.3 Model duševní krize rodičů způsobené sdělením, že jejich dítě je těžce postižené	24
3.4 Model duševní krize rodiny	25
3.4.1 Fáze prediagnostická	25
3.4.2 První fáze – fáze šoku	25
3.4.3 Druhá fáze – fáze reaktivní	26
3.4.4 Třetí fáze – adaptace	28
3.4.5 Čtvrtá fáze – reorientace	29
3.4.6 Pátá fáze – překonání krize	29
3.5 Výchovné postoje rodičů	30
3.5.1 Nadměrné ochraňování	30
3.5.2 Emoční odmítání	31
3.5.3 Ambivalentní postoje	31
3.6 Vztahy mezi sourozenci	31
3.7 Vliv narození postiženého dítěte na strukturu a funkci rodiny	33
3.8 Hlavní faktory vedoucí k pozitivnímu přizpůsobení rodiny	35
3.9 Vliv komunikace s psychologem (lékařem) na emoční klima v rodině	35
3.10 Širší rodina a přátelé	37
3.11 Specifické psychologické faktory některých onemocnění	38
3.12 Péče o dítě s hendikepem a jeho rodinu	39
3.13 Rodina a instituce	42

3.13.1	Ministerstvo zdravotnictví	42
3.13.2	Ministerstvo práce a sociálních věcí	42
3.13.3	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	43
4.	OD NAROZENÍ AŽ DO ŠKOLY	45
4.1	Období prenatální a neonatální	45
4.2	Děti v kojeneckém věku	45
4.3	Věk batolete	46
4.4	Vývojová diagnostika raného věku	46
4.5	Některé otázky, se kterými rodiče přicházejí	47
4.5.1	Celkové opoždění vývoje	47
4.5.2	Opožděný vývoj řeči, motoriky či socializace	47
4.6	Předškolní období	48
4.6.1	Máme hry a fantazii	49
4.6.2	Mluvení nám nejde...	49
4.6.3	A co nočníček?	52
4.6.4	My se také bojíme	54
4.6.5	Něco je jinak aneb Dítě se vyvíjí odlišně od ostatních	55
4.6.6	Výchovná problematika aneb „Jako kdyby seděl na ježkovi“	73
5.	TĚŠÍME SE DO ŠKOLY?	83
5.1	Zahájení školní docházky	83
5.2	Vyšetření k odkladu školní docházky	85
5.2.1	Anamnéza	85
5.2.2	Posouzení chování dítěte během vyšetření	85
5.2.3	Úroveň vyjadřování	85
5.2.4	Vyšetření kognitivních předpokladů	85
5.2.5	Percepční úroveň	86
5.2.6	Lateralita	86
5.2.7	Kresba	86
5.2.8	Další dovednosti a znalosti	87
5.2.9	Závěrečný rozhovor	87
5.2.10	Náměty k rozvoji percepčních funkcí pro rodiče	88
6.	MY VŠICHNI ŠKOLOU POVINNÍ ANEB KDYŽ SE NÁM VE ŠKOLE NEDAŘÍ	89
6.1	Příčiny na straně dítěte	89
6.1.1	Kognitivní předpoklady	89
6.1.2	Mimointelektové faktory školního neprospěchu	112
6.2	Vlivy prostředí	114
6.2.1	Výchovně vzdělávací proces	114
7.	NAŠE DÍTĚ UMÍ VÍC NEŽ OSTATNÍ ANEB DĚTI MIMOŘÁDNĚ NADANÉ	115
7.1	Identifikace nadaných	116
8.	DÍTĚ V KRIZOVÉ SITUACI	117
8.1	Možnosti pomoci týraným a zneužívaným dětem	118

8.1.1	Základní formy CAN-syndromu	119
8.1.2	Jak poznáme dítě s CAN-syndromem	119
8.1.3	Znaky zanedbávání, týrání a zneužívání u dětí	120
8.2	Setkání a komunikace s dítětem	123
8.2.1	Zásady rozhovoru	124
8.2.2	Nejčastější otázky dětí	126
8.3	Zásady krizové intervence	131
9.	ČÍM BUDU (BUDEŠ, BUDE)?	135
9.1	Vyšetření rozumových předpokladů	136
9.2	Práce se zájmovými dotazníky	136
9.3	Práce s vlastní vizí, představou, životními cíli	137
9.4	Další možnosti	137
9.5	Závěrečné rozhodnutí	137
10.	PRÁVNÍ NORMY	139
	SLOVNÍČEK	141
	POUŽITÉ ZKRATKY	145
	SEZNAM LITERATURY	147